

A KÚRIA

Kvk.I.37.364/2014/5.szám

A Kúria a ... ügyvéd által képviselt ... kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság 2014. március 18. napján kelt 831/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme tárgyában megindult nemperes eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 831/2014. számú határozatát helybenhagyja.

Az eljárási illetéket a kérelmező viseli.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Budapest XII. kerület Hegyvidék Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) választási etikai kódex aláírását kezdeményezte a választókerületben nyilvántartásba vett egyéni jelöltek, a kerületi sajtó és a ..., valamint a polgármester által képviselt Önkormányzat között. A 2014. március 7-i aláírást követően került sor az Önkormányzat, valamint a Fővárosi Önkormányzat által kihelyezett, a jelöltek által térítésmentesen igénybe vehető plakáthelyek sorsolásos elosztására. A kérelmező az etikai kódexet nem írta alá, ezért őt a polgármester - miután kikérte a többi képviselőjelölt véleményét - elzárta a térítésmentes igénybevétel lehetőségétől. A későbbiekben azonban a kérelmező mégis kapott 42 plakáthelyet.

A kérelmező 2014. március 7-én írásban úgy nyilatkozott, hogy a kódex I. 3-12. pontját betartotta/betartja, de „a plakáthelyek használata, a választási reklámoknak a kerületi sajtótermékekben való és a ...-ban történő közzététele nem tehető függővé a választási etikai kódex aláírásától”.

A kérelmező 2014. március 9-én a Budapest 3. számú Országos Egyéni Választókerületi Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) intézett kifogásában a plakáthelyek tekintetében hivatkozott a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés c) pontjának megsértésére.

A kifogásban, majd az OEVB előtt tartott meghallgatás során a kérelmező nem vitatta, hogy a helyi önkormányzatok nem kötelesek plakáthelyeket biztosítani, de ha ezt megteszik - hogy elkerüljék másutt a plakátok elhelyezését -, akkor álláspontja szerint az elosztásnál az Önkormányzatnak, mint tulajdonosnak is biztosítani kell az esélyegyenlőséget.

Az OEVB 34/2014. (III. 12.) számú határozatában elutasította a kifogást. Indokolásában kiemelte, hogy az etikai kódexszel, továbbá az Önkormányzat által önként biztosított hirdető felületekkel

Kvk.I.37.364/2014/5.szám

kapcsolatban a Ve. nem tartalmaz rendelkezést, ezért kizárólag a Ve. esélyegyenlőségi alapelveivel összefüggésben vizsgálták a kifogást. A határozat szerint a táblahelyekhez az etikai kódex aláírói egyenlő arányban jutottak hozzá, az aláírás lehetősége pedig minden nyilvántartásba vett jelölt részére biztosított volt; tehát nem állapítható meg az esélyegyenlőség sérelme.

A kérelmező fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az esélyegyenlőséget nem az etikai kódex aláírása biztosítja, hanem a Ve. mondja ki. „A választási etikai kódex aláírásának az esélyegyenlőség érvényesítése feltételül szabása tehát súlyosan sérti a választási eljárási törvényt.”

A Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) a 2014. március 18. napján kelt 831/2014. számú határozatával helybenhagyta az OEVB határozatát. A határozat indokolása a 60/2003. (XI. 26.) AB határozatra hivatkozva rögzítette, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt alapelv a választójog esélyegyenlőségéből és a jogállamiságból fakadó követelmény, melynek érvényesülése a választott testületek legitimitásának alapfeltétele. Az esélyegyenlőség követelménye jelentkezik akkor is, amikor az önkormányzatok a jelöltek és a jelölő szervezetek részére a választási kampánytevékenységük gyakorlása érdekében plakátjaik elhelyezéséhez ingyenesen helyeket biztosítanak. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy a választási/önkormányzati szervezeteknek egyenlő feltételekkel és egyenlő elbírálással kell ugyanazon jogosultságokat biztosítani a választási eljárásban részt vevők számára. Az esélyegyenlőség sérelme akkor vizsgálható, ha adott jelölt, jelölő szervezet részére biztosítanak valamely jogosultságot, míg mások részére, kérelmük alapján nem-, vagy nem azonos feltételekkel teszik ezt.

Az NVB megállapította, hogy a kérelmező által kifogásolt esetben az Önkormányzat valamennyi, az OEVB által nyilvántartásba vett jelölt számára azonos feltételek mentén, az esélyegyenlőség elvének megfelelően, pártatlanul biztosította az etikai kódex megismerésének, elfogadásának, és aláírásának lehetőségét. A Ve. alapelveinek betartására felhívó ún. választási etikai kódex elfogadásához kötött feltétel nem ütközik sem a Ve. alapelveibe, sem annak tételes jogszabályi rendelkezésébe. A követelmény valamennyi jelölttel, így a kérelmezővel szemben is fennállt, a kérelmező saját döntése alapján maradt távol az etikai kódex aláírásától. Az esélyegyenlőség sérelme továbbá akkor lenne vizsgálendő, ha bizonyított volna, hogy a kérelmező, a többi hét jelölttel ellentétben, nem ismerhette volna meg az etikai kódexet, vagy nem lett volna tudomása arról, hogy csak annak elfogadásával juthat a többi jelölttel azonos módon ingyenes hirdetési felülethez. Az azonban, hogy a kérelmező nem ért egyet azzal, hogy a jelöltek kizárólag az etikai kódex elfogadása alapján juthatnak az önkormányzatok által biztosított ingyenes plakáttartó helyekhez, nem jelenti azt - és a kérelmező nem is bizonyította -, hogy sérült az esélyegyenlőség elve.

A kérelmező felülvizsgálati kérelmében az NVB határozatának megváltoztatásával az OEVB határozatának megváltoztatását kérte azzal, hogy a Kúria kötelezze az Önkormányzatot, a választási

Kvk.I.37.364/2014/5.szám

plakáthelyek igénybevételét valamennyi jelölt számára további előfeltételek nélkül tegye lehetővé. Álláspontja szerint, ha már az Önkormányzat tevőleges magatartással elősegíti a jelöltek kampánytevékenységét, akkor ezt minden előfeltételtől mentesen, az esélyegyenlőség követelményének betartásával kell tennie. A plakáthelyek kiosztásával az Önkormányzat lényegében azt szavatolja, hogy a kiosztott helyen nem merül fel a Ve. 144. § (5) bekezdés szerinti tiltási ok, nem lesz igazgatási jellegű akadálya a kampánytevékenységnek. A Ve. nem hatalmazza fel az Önkormányzatot, hogy a kijelölt helyek elosztását bármilyen feltételtől tegye függővé. Ha észlelné, hogy a plakáthelyen folytatott tevékenység a Ve-be ütközik, akkor érintettség esetén módja lenne a választási bizottság előtt kifogást emelni. Érintettség hiányában viszont nem is kérheti számon a választási etika megsértését, már ezért sem teheti a kódex aláírásától függővé a plakáthelyek egyenlő elosztását.

A kérelmező felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria a döntését meghatározó tényállási elemnek tekintette, hogy a felülvizsgálati kérelem nem általában a választási plakáthelyekre, hanem kizárólag az Önkormányzat által térítésmentesen, közterület-használati eljárás lefolytatása nélkül igénybe vehető plakáthelyekre vonatkozó, az esélyegyenlőség követelményét értékelő NVB határozat jogszerűségét vitatja. Erre tekintettel nem alkalmazta a Ve. felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 144. §-ának (5) bekezdését.

A Kúria az NVB határozatának bírósági felülvizsgálatát csak a Ve. keretei között végezheti el, és ennek során csak a Ve. szabályaival közvetlen kapcsolatban álló jogszabályok és események tekintetében vizsgálhatja a Ve. alapelveinek és tételes rendelkezéseinek sérelmét.

A választási etikai kódex a magyar választási rendszer törvényi keretein kívül eső, állami eszközökkel nem védett, szokásjogi intézmény. Szintén szokásjogi gyökerekkel rendelkeznek az egyes önkormányzatok által kihelyezett, a jelöltek által közterület-foglalási engedély nélkül, térítésmentesen igénybe vehető táblahelyek. A kérelmező az eljárás korábbi szakaszában maga is előadta, hogy ezekben az esetekben az önkormányzatok tulajdonosként járnak el, illetőleg, hogy nem kötelező számukra a térítésmentes táblahelyek biztosítása. Abban az esetben azonban, ha az önkormányzat ingyenes táblahelyeket alakít ki, akkor - miként az NVB határozata is tartalmazza - a jelöltek, vagy jelölő szervezetek kérelmére egyenlő feltételekkel kell ugyanazon jogosultságot biztosítani. Az egyenlő feltételek vizsgálata körében pedig már a Ve. szabályai az irányadók.

A Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket: esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között.

Az ingyenes táblahelyek tekintetében a Ve. ezen rendelkezésének alkalmazása során nem a feltétel nélküliség és a támasztott

Kvk.I.37.364/2014/5.szám

feltétel között, hanem a támasztott feltételre nézve kell fennállnia az esélyegyenlőségnek.

Azt, hogy mi az a „feltétel”, ami az esélyegyenlőség keretei között a térítésmentes táblahelyek használatához valamennyi jelölttel és jelölő szervezettel szemben támasztható, a Ve. nem szabályozza. Ennek következtében annak tartalma egészen valamely tevőleges - az adott önkormányzat által meghatározott - magatartás előírásáig is terjedhet. Ezért nem tekinthető jogsértőnek sem az, hogy a térítésmentes táblahelyek tekintetében az Önkormányzat feltételt szabott, sem az, hogy ez a feltétel az etikai kódex aláírása volt.

Az etikai kódexnek a Ve-be ütközésére - és így a Ve-vel ellentétes feltétel támasztására -, illetve arra, hogy a feltétel egésze, vagy része általa nem teljesíthető, a kérelmező egyébként az eljárás egyetlen szakaszában sem hivatkozott. Nem volt kifogás tárgya az sem, hogy annak tartalmát az aláírást megelőzően nem ismerhette volna meg, vagy el volt zárva annak aláírásától: a kérelmező a többi jelölttel együtt, azonos módon kapott lehetőséget a feltétel teljesítésére.

A térítésmentes táblahelyek igénylése, lehetséges használata, a táblahelyek sorsolása tekintetében a kérelmezőnek a többi jelölttel azonos jogokat biztosítottak és több/más kötelezettség sem terhelte. A kérelmező nem bizonyította, hogy a feltételek körében miért került volna hátrányosabb helyzetbe a többi jelölthöz képest. Nem állapítható meg tehát az esélyegyenlőség Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elvének sérelme.

Mindezekre tekintettel a kérelmező alaptalan bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be. Ezért a Kúria a Ve. 231. § (5) bekezdés a) pontja alapján az NVB határozatát helybenhagyta.

A Kúria a közigazgatási nemperes eljárás illetékének mértékét az 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 43. § (7) bekezdésére figyelemmel állapította meg, melynek viselésére a kérelmező köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A kérelmező az Itv. 62. § (1) bekezdés s) pontja alapján őt megillető illetékfeljegyzési jog ellenére 30.000 forint illetéket lerótt az iratoknál. Ebből 10.000 forint illetéket köteles viselni, míg a szükségtelenül lerótt 20.000 forint illetéket az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján visszakérheti.

A Kúria határozata ellen a további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése kizárja.

Budapest, 2014. március 23.

Dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva sk. előadó bíró, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. bíró